

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/13/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321010624
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2321010624.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 13.09.2023 pod sp. zn. 1T/46/2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.09.2024, takto

rozhodol:

I.

Podľa § 321 ods.1 písm. d/, ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C.,
bytom D., E. D. XXX/XX,

u k l a d á

Podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona účinného od 06.08.2024 (ďalej len „Trestného zákona“), s poukazom na § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 6 (šesť) mesiacov, za súčasného z r u š e n i a výroku o treste podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona uloženého obžalovanému skorším trestným rozkazom Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 31T/53/2018 zo dňa 20.02.2019, právoplatný 17.05.2019, ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uznal obžalovaného A. B. vinným zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že v presnejšie nezistený deň v nezistenom čase v dobe od 04.10.2017 do 07.10.2017 v lesíku v katastri obce D., v časti zv. D., v stane v ktorom v tej dobe býval, napriek tomu, že bol uzrozumený s tým, že mal. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. E. XXX nedovŕšila pätnásť vek roku, vo viacerých prípadoch s ňou vykonal dobrovoľný pohlavný styk, pričom mal. F., nar. XX.XX.XXXX neutrpela žiadne zranenia.

Za túto trestnú činnosť uložil okresný súd obžalovanému podľa § 201 ods. 1, § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 2, 4, § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. pre výkon trestu odňatia slobody súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Galanta sp. zn. 31T/53/2018 zo dňa 20.02.2019, právoplatný 17.05.2019 ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Prvostupňový súd odôvodnil napadnutý rozsudok v rozsahu č. I. 341-347 spisu.

Proti tomuto rozsudku proti výroku o vine i treste podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný A. B., ktoré následne písomne zdôvodnil osobitným písomným podaním.

V písomnom zdôvodnení odvolania uviedol, že s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa nesúhlasí, bol usvedčený na základe nepriamych svedkov, jeho syn D. B. bol v predmetnom konaní zmanipulovaný súdom, pričom poškodená vo svojej výpovedi klamala, čo neodhalil ani znalec a ani súd. Žiadny dôkaz ho zo stíhanej trestnej činnosti neusvedčuje, lebo s poškodenou nič nemal, v krátkom čase má záujem na ňu podať trestné oznámenie. Je toho názoru, že pre jeho trestnú minulosť sa na neho vzhliada, ako na páchatela, čo vytvára značnú nespravodlivosť v danom konaní.

Okresný prokurátor odvolanie nepodal, k odvolaniu obžalovaného sa v primeranej lehote aj napriek výzve okresného súdu nevyjadril.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie za účasti zástupkyne KP Trnava, ustanovenej obhajkyne obžalovaného a za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti obžalovaného, ktorý bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený, pričom jeho ospravedlnenie zo zdravotných dôvodov nespĺňalo náležitosti § 120 ods.2 Trestného poriadku.

Zástupkyňa krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť, považujúc napadnutý rozsudok za zákonný a správny.

Obhajkyňa obžalovaného na verejnom zasadnutí sa pridrižovala písomne zdôvodneného odvolania, keď nad jeho rámec uviedla, že prvostupňový súd mal vypočítať znalca k dôveryhodnosti poškodenej, ktorá nemala dobrý vzťah s matkou, z jej strany mohlo ísť o fabulácie. Z uvedených dôvodov navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania, podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné, no z iných, ako prezentovaných dôvodov.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že okresný súd v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutočného stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovaného na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods.12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku potom okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods.1 Trestného poriadku stručne a jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia

napadnutého rozsudku je tiež zrejme, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Krajský súd vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému a ustálenému okresným súdom v napadnutom rozsudku nemá žiadne výhrady, závery okresného súdu v celom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

K obhajobným námietkam obžalovaného sa žiada len podotknúť, že pokiaľ ide o spáchanie predmetného skutku obžalovaným, nemožno akceptovať jeho tvrdenie, že je nevinný a že dôkazy, ktoré boli vykonané pred súdom prvého stupňa, boli zmanipulované.

Pokiaľ sa obžalovaný obhajoval tým, že predmetný skutok nespáchal, odvolací súd nemohol jeho obhajobe uveriť. Dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, ako sú tieto zdokumentované v spisovom materiáli, tvoria totiž dostatočný podklad (bez nutnosti vykonať ďalšie navrhované dôkazy v podobe výsluchu znalca k dôveryhodnosti výpovede poškodenej, ktorý sa k tejto okolnosti dostatočne vyjadril v obsahu znaleckého posudku) k tomu, aby bolo možné ustáliť, že obžalovaný bol páchatelom predmetného skutku.

Z obsahu výpovede poškodenej F. H. totižto jednoznačne vyplýva, že v kritickom čase a mieste, keď bola na úteku z domu, mala po predchádzajúcom požití alkoholu s obžalovaným A. B. niekoľkokrát dobrovoľný sex, ktorý mal dostatočnú vedomosť o jej nízkom veku, pričom o tejto udalosti sa zdôverila aj svojej matke. Zo záverov znaleckého posudku znalca z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých PhDr. Igora Obucha č. 28/2018 jednoznačne vyplynulo, že poškodená je schopná zažiť udalosti v zásade správne vnímať, interpretovať aj reprodukovať. Čo sa týka sklonu ku klamstvu, v rámci danej konkrétnej udalosti u nej znalec takýto sklon nezistil. Poškodená je v zmysle znaleckého posúdenia schopná správne vnímať a reprodukovať udalosti a okolnosti prípadu, pre ktoré je vedené trestné stíhanie. Znalec označil za vysoko pravdepodobné, že maloletá F. mohla zažiť udalosti tak, ako ich popisuje vo svojej výpovedi.

Námietky obžalovaného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obžalovaného, svojim obsahom potom nenapĺňa žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Trestného poriadku. Všetky vykonané dôkazy totiž tvoria uzavretú reťaz jednotlivých priamych aj nepriamych dôkazov, logicky na seba nadväzujúcich, po vyhodnotení ktorých nie je možné prijať iný logický a právny záver, než ten, že vina obžalovaného bola jednoznačne preukázaná.

Odvolací súd má za to, že v rámci základného konania a následne i odvolacieho konania bola venovaná dostatočná pozornosť podstatným odvolacím námietkam obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému rozhodnutiu vo veci než k akému dospel súd prvého stupňa. Aj podľa názoru krajského súdu, výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade spoľahlivo preukazovali vinu obžalovaného zo spáchania skutku uvedeného vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

Keďže v odvolaní obžalovaný dostatočne nekonkretizuje svoje námietky (okrem toho, že poškodená a svedok D. B. uvádzali nepravdu vo svojich výpovediach a boli manipulovaní súdom), odvolací súd môže iba vo všeobecnosti poukázať na to, že aj z jeho pohľadu vykonané dôkazy vo vzťahu k stíhanému skutku, ako bol tento ustálený v napadnutom rozsudku, sú dostatočné pre uznanie jeho viny, poukazujúc pritom jednak na veľmi podrobnú výpoveď poškodenej, o ktorej dôveryhodnosti nemožno aj vzhľadom na obsah znaleckého posúdenia pochybovať, čo potom korešponduje aj s vyjadreniami jednotlivých svedkov, ktorý vypovedali na hlavnom pojednávaní a ktoré dotvárajú ucelenú reťaz dôkazov. Obžalovaný teda bol uznaný vinným za na základe konkrétnych faktov a dôkazov, ktoré I. stupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobne rozviedol v súlade so skutočným obsahom spisového materiálu.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu aj odvolací súd dospel potom k zisteniu, že konanie obžalovaného tak, ako je opísané v súlade so zisteným skutočným stavom veci vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, napĺňa znaky zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zákona, ako je to správne ustálené a odôvodnené v napadnutom rozsudku.

Na druhej strane odvolací súd je toho názoru, že pri správnej právnej kvalifikácii konania obžalovaného mu okresný súd ukladal trest v rozpore s hmotným právom, a to nesprávnou aplikáciou príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zákona. .

Na základe obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že súd I. stupňa síce vykonal ohľadom výroku o treste dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, keď oboznámil nielen odpis registra trestov obžalovaného, ale aj spisový materiál Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/53/2018, no uvedené dôkazy nie úplne správne a v súlade so zákonom aj vyhodnotil.

Z odôvodnenia rozsudku sú zrejmé úvahy súdu I. stupňa, ktorými sa pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, ako aj pri rozhodovaní o existencii poľahčujúcich a priťažujúcich okolností spravoval, odvolací súd však po preskúmaní obsahu spisu dospel k tomu názoru, že okresný súd v danom prípade okrem správnej detekcie priťažujúcej okolnosti § 37 písm. m/ Tr. zákona, nesprávne ustálil u obžalovaného prítomnosť priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák.

Súdna prax súdov v otázke použitia ustanovenia § 37 písm. h/ Tr. zák. sa riadi Stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, č. 1/2011 (sp. zn. Tpj 104/2009) k rozdielnemu výkladu § 37 písm. h/ Tr. zák. v otázke „viac“ trestných činov. Podľa Stanoviska „pojmy „viac“, v slovnom spojení "viac trestných činov" v § 37 písm. h/ Tr. zák. a "dva a viac" v slovnom spojení "dva a viac trestných činov" v § 41 ods. 1 Tr. zák., sú synonymom a ustanovenie § 37 písm. h/ Tr. zák. je v tomto rozsahu potrebné vykladať tak, že Trestný zákon považuje za priťažujúcu okolnosť spáchanie viac ako jedného trestného činu. Spáchanie zbiehajúceho sa trestného činu sa však v súlade so zásadou „ne bis in idem“, vyjadrenou v § 38 ods. 1 Tr. zák., nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., ak by išlo zároveň o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Tr. zák.).“

Povedané inak, aplikácia i týchto dvoch ustanovení súčasne, nie je prípustná, lebo by dochádzalo k porušovaniu zásady ne bis in idem – nie dvakrát za to isté. V danom prípade okresný súd sa týmto Stanoviskom neriadil, a preto výrok o treste v rozsudku okresného súdu je chybný.

Aplikujúc vyššie uvedené závery v prejednávanej veci je nutné konštatovať, že v prípade správneho postupu, by prvostupňový súd nemohol zohľadniť ako priťažujúcu okolnosť § 37 písm. h) Tr. zák.

Ďalej je potrebné uviesť, že v období od spáchania predmetného trestného činu do rozhodnutia odvolacieho súdu, hoci ešte nie v čase rozhodovania okresného súdu, došlo k zmene znenia Trestného zákona /zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony/, a to v dôsledku jeho novely zákonom č. 40/2024 Z. z. účinné od 06.08.2024. Akceptujúc ustanovenie § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Páchatel'ovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie, odvolací súd konštatuje, že vo výroku o treste nastal stav, pre ktoré táto zmena Trestného zákona znamená priaznivejšie postavenie páchatel'a, resp. páchatel'ov. V danom prípade teda bolo potrebné ukladať obžalovanému trest podľa znenia Trestného zákona po prijatí novely (účinné od 06.08.2024) a použiť v prospech obžalovaného benefit v podobe neaplikovania § 38 ods.4 Trestného zákona účinného do 06.08.2024, ktorý ustanovoval povinnosť vo vzťahu k prevažujúcemu pomeru priťažujúcich okolností zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu, pričom pre výpočet zvýšenia dolnej hranice trestnej sadzby bol stanovený rozdiel medzi hornou hranicou zákonom stanovenej trestnej sadzby a dolnou hranicou zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že s prihliadnutím na závažnosť konania obžalovaného, na použitú právnu kvalifikáciu jeho konania, ktorá je zákonná a správna, ako aj osobné charakteristiky obžalovaného (k času rozhodovania odvolacieho súdu až 11 krát súdne trestaného), zistenú priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zákona (bez zistenia akejkoľvek poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Tr. zákona), a tiež i s poukazom na trestnú sadzbu uvedenú v § 201 ods.1 Trestného zákona (3-10 rokov) prichádzalo do úvahy iba ukládanie súhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody, nakoľko v zrušenej trestnej veci Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/53/2018 (za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy § 207 ods.1, ods. 3 písm. c) Tr. zákona) bol ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výške 1 rok a 6 mesiacov, pričom súhrnný trest za zbiehajúcu sa trestnú činnosť nesmie byť miernejší, ako trest uložený skorším rozsudkom, v danom prípade trestným rozkazom (§ 42 ods.2 Tr. zákona).

Z vyššie uvedených dôvodov potom krajský súd na základe odvolania obžalovaného zrušil napadnutý výrok o treste a to v zmysle § 321 ods.1 písm. d/, ods.3 Trestného poriadku, a na základe § 322 ods.3 Trestného poriadku pristúpil sám k ukládaniu trestu obžalovanému, pričom posudzujúc všetky rozhodujúce aspekty pri ukladaní trestu v zmysle § 33a, § 34 Trestného zákona účinného od 06.08.2024, krajský súd dospel k záveru, že pre obžalovaného je primeraný a možnostiam nápravy a prevýchovy

adekvátny súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 6 mesiacov, za súčasného zrušenia výroku o treste uloženého obžalovanému skorším trestným rozkazom Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 31T/53/2018 zo dňa 20.02.2019, právoplatný 17.05.2019, ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Takto uložený trest podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

Následne zhodne ako prvostupňový súd obžalovaného pre výkon uloženého trestu v zmysle § 48 ods.2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a to z rovnakých dôvodov, ako to uviedol prvostupňový súd.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.